

Вусач великий дубовий *Cerambyx cergo* (Linnaeus, 1758)

Таксономічна належність: Клас — Комахи (Insecta), ряд — Твердокрилі (Coleoptera), родина — Жуки-вусачі (Cerambycidae). Один з 5 видів західнопалеарктичного роду. У фауні України два підвиди: *C. cergo* L. (рівнинна Україна) і *C. cergo acuminatus* Motsch. (Крим).

Природоохоронний статус виду: Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні: Зх. і Середня Європа, Середземномор'я, Кавказ, Передня Азія. Переважно Правобережна Україна (крім пд. районів). Сх. межа ареалу проходить поблизу Харкова — Донецька (хоча знахідки тут потребують підтвержень).

Чисельність і причини її зміни: Незначна (поодинокі особини), лише в Закарпатті дещо більша. Суцільне вирубування старих дібров, скорочення насаджень дуба, зменшення кількості старих дерев негативно впливає на структуру популяції.

Особливості біології та наукове значення: Має трирічну генерацію. Літ імаго — з травня до початку серпня. Протягом 1,5–2 місяців самка відкладає 60–300 яєць в тріщини кори, рідше на гілках. Личинки заляльковуються восени в комірках. Жуки нового покоління з'являються в кінці серпня–вересні і зимують в тих же комірках. Мешкає в природних дібровах, насадженнях дуба, рідше в деяких ільмових, в лісопарках рівнинних територій та передгір'їв. Зазвичай заселяє дубові й мішані лісостани, ослаблені вирубуванням чи рекреаційним пресом. Надає перевагу товстим стовбурам дубів, особливо старим, та пенькам. Імаго живляться соком, що виступає з пошкоджених стовбурів. Личинки — дендрофаги. Довжина їхнього ходу в стовбурах може досягати 1 м. Перший рік личинки живляться у корі, на другий і третій — проникають у деревину.

Морфологічні ознаки: 23–55 мм. Тіло подовжене, верх бурочорний, злегка блискучий. Вершинна частина надкрил рудувата. Передньоспинка в грубих червоподібних складках. Основа надкрил зморшкувата.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони: Занесено до Червоної книги Росії та Європейського червоного списку (1991). Охороняється в складі фауни лісових біоценозів заповідників та заказників України. Додаток II Бернської конвенції.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах: Не проводилось.

Господарське та комерційне значення: В окремих випадках був відзначений як шкідник, головним чином дуба.

